

Ime in priimek:

Vpisna:

Kolokvij pri predmetu
IZRAČUNLJIVOST IN RAČUNSKA ZAHTEVNOST
30. 11 2016

Pišite čitljivo. Odgovore utemeljite in obrazložite.

Čas reševanja: 90 minut.

Teoretični del

1. (4 točk) (a) Zapišite strogo definicijo formalnega jezika L nad abecedo Δ .
(b) Za besedi $x = 010$ in $y = 101$ zapišite stike xy ; yx ; in xx .
(c) Zapišite strogo definicijo stika L_1L_2 formalnih jezikov L_1 in L_2 .
(d) Zapišite strogi definiciji Kleenovega zaprtja L^* formalnega jezika L .

2. (4 točk) Dan je končni avtomat $K = (P, \Delta, \delta, p_0, F)$, kjer so P množica stanj, Δ vhodna abeceda, p_0 začetno stanje, F množica končnih stanj in δ funkcija prehodov.
a) Zapišite strogi definiciji funkcije δ in $L(K)$ za primer, ko je (a) K determinističen in ko je (b) K nedeterminističen.

3. (2 točk) Katere formalne jezike sprejemajo (a) deterministični končni avtomati (b) nedeterministični končni avtomati?
4. (4 točk) Opišite, kakšne besede so v jezikih, ki jih označujejo regularni izrazi
(a) **11**; (b) **1***; (c) **1*0*** in (d) **(0+1)*11**.
5. (2 točk) Kaj trdi lema o napihovanju za regularne jezike?
6. (2 točk) Podčrtajte tiste operacije, za katere je razred regularnih jezikov zaprt:
1. unija, 2. stik, 3. Kleenovo zaprtje, 4. komplement, 5. presek, 6. substitucija,
7. kvocient.

7. (4 točk) (a) Zapisite strogo definicijo kontekstno neodvisne gramatike $G = (V, T, P, S)$ in razložite, kaj pomenijo V, T, P, S . (b) Kaj je tisto, kar naredi gramatiko *kontekstno neodvisno*? (c) Zapišite strogo definicijo jezika $L(G)$, ki ga generira gramatika G . (d) Katere kontekstno neodvisne gramatike lahko pretvorimo v normalno obliko Chomskega in katere v normalno obliko Greibachove?
8. (2 točk) (a) Katere jezike sprejemajo skladovni avtomati?
(b) Podčrtajte tiste operacije, za katere je razred kontekstno neodvisnih jezikov zaprt: 1. unija, 2. stik, 3. Kleenovo zaprtje, 4. komplement, 5. presek, 6. substitucija
9. (2 točk) Dan je skladovni avtomat $M = (P, \Sigma, \Gamma, \delta, p_0, Z_0, F)$, kjer so P množica stanj, Σ vhodna abeceda, Γ skladovna abeceda, p_0 začetno stanje, Z_0 začetni skladovni simbol, F množica končnih stanj in δ funkcija prehodov. Zapišite strogo definicijo funkcije δ .

1. Kontekstno neodvisna gramatika generira kontekstno neodvisni jezik.
Obkrožite: TRDITEV DRŽI TRDITEV NE DRŽI

2. Naj bo $G(V, T, P, S)$ kontekstno neodvisna gramatika. Kaj so V, T, P, S ?

$V \dots$ končna množica spremenljivk (oz. ne-terminalov)

$T \dots$ končna množica terminalov

$P \dots$ končna množica produkcij oblike $\frac{1}{2} V \rightarrow (V \cup T)^*$

$S \dots$ začetna spremenljivka

3. Zapisite strogo definicijo jezika $L(G)$, ki ga generira gramatika $G(V, T, P, S)$.

$$L(G) = \{ w \mid \cancel{\text{NIEV}}^* w \in T^* \wedge S \Rightarrow^* w \}$$

4. Kdaj sta gramatiki G_1 in G_2 ekvivalentni?

Kadar je jezik, ki ga generirata G_1 in G_2 enak.

$$L(G_1) = L(G_2)$$

5. Kdaj rečemo, da je gramatika $G(V, T, P, S)$ dvoumna?

Kadar obstaja več kot eno drevo izpeljave oz. ko obstaja več kot ena sama leva izpeljava (ali več kot ena desna izpeljava)

6. Kakšne oblike so produkcije gramatike v normalni obliki Chomskega?

$$A \rightarrow BC$$

, pri čemer so A, B, C sprostnjevke in a terminalni simbol.

$$A \rightarrow a$$

7. Kakšne oblike so produkcije gramatike v normalni obliki Greibachove?

$$A \rightarrow a\alpha$$

, pri čemer je a terminalni simbol in α (doktati, pravno) zoporedje sprostnjevke

8. Vsak kontekstno neodvisen jezik brez prazne besede generira neka gramatika, ki je v normalni obliki Chomskega.

Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** TRDITEV NE DRŽI

9. Vsak kontekstno neodvisen jezik brez prazne besede generira neka gramatika, ki je v normalni obliki Greibachove.

Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** TRDITEV NE DRŽI

10. Naj bo $M = (Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, Z_0, F)$ skladovni avtomat. Kaj so $Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, Z_0, F$?

Q ... končna množica stanj

Σ ... vhodna abeceda

Γ ... skladovna abeceda

δ ... funkcija prehodov

q_0 ... začetno stanje

Z_0 ... start simbol (ki se na začetku nahaja)

na vrhu sklada

F ... končna množica končnih stanj

11. Kako je definiran jezik, ki ga sprejme zgornji skladovni avtomat M ?

$$L(M) = \{ w \mid w \in \Sigma^* \wedge (q_0, w, Z_0) \xrightarrow{*} (q_F, \epsilon, \epsilon) \wedge q_F \in F \}$$

za jezik sprejet s končnim stanjem

$$N(M) = \{ w \mid w \in \Sigma^* \wedge (q_0, w, Z_0) \xrightarrow{*} (q, \epsilon, \epsilon) \wedge q \in Q \}$$

za jezik sprejet s sprostnjevijo sklada

12. Jezik je kontekstno neodvisen natanko tedaj, ko ga sprejme nek skladovni avtomat.

Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** TRDITEV NE DRŽI

13. Razred jezikov, ki jih sprejemajo deterministični skladovni avtomati, je razred jezikov, ki jih sprejemajo nedeterministični skladovni avtomati.

Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** **TRDITEV NE DRŽI**

14. Obkrožite operacije, za katere je zaprt razred kontekstno neodvisnih jezikov: **unija** **konkatenacija** **Kleenovo zaprtje** presek komplement

15. Kaj trdi Teza o izračunaljivosti (tj. Church-Turingova teza)?

Teza o izračunaljivosti formalizira model računanja tako, da ~~definira~~ definira osnovne elemente modela računanja kot:

algoritem = program TS

računanje = izvajanje programa TS

izračunaljivo = TS izračunaljiva funkcija funkcijskih

16. Dan je Turingov stroj $T = (Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, B, F)$. Kaj so $Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, B, F$?

Q ... končna množica stanj

Σ ... vhodna abeceda

Γ ... trdota abeceda

δ ... funkcija prehodov

q_0 ... začetno stanje

B ... prazni simbol

F ... množica končnih stanj

17. Katere so tri osnovne naloge, ki jih izvaja Turingov stroj?

Razumevanje funkcij, razpoznavanje množic, generiranje množic.

18. Naštejte šest posplošitev Turingovega stroja, ki pa so ekvivalentne osnovnemu Turingovemu stroju.

1. TS s končnim pomnilnikom (~~vezetelj~~)

2. večstični TS

3. TS s večslednim trakom

4. večdimensionalni TS

5. TS z ~~dvostransko~~ neskončno (polodločljivo tudi je kar)

6. nedeterministični TS

19. Kaj počne univerzalni Turingov stroj?

Univerzalni TS zna rešiti vse kar se da rešiti na nekem drugem TS

20. Vsaka odločljiva množica je tudi polodločljiva.

Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** TRDITEV NE DRŽI

21. Komplement odločljive množice je odločljiva množica.

Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** **TRDITEV NE DRŽI**

22. Če sta množica in njen komplement polodločljivi, sta tudi odločljivi.

Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** **TRDITEV NE DRŽI**

23. Unija polodločljivih množic je polodločljiva množica.

Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** **TRDITEV NE DRŽI**

24. Presek polodločljivih množic je polodločljiva množica.

Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** **TRDITEV NE DRŽI**

21. DRŽ

Theory

1. (5 points) Explain the meaning of the components $Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_1, \dots, F$ of a Turing machine $T = (Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_1, \dots, F)$.

2. (5 points) For which three elementary tasks Turing machines are used?

3. (5 points) What is the difference between decidable, semi-decidable, and undecidable decision problems?

4. (5 points) Define the Halting problem. What is its decidability?

X

↓ ↑

6. Kakšne oblike so produkcije gramatike v normalni obliki Chomskega?

$A \rightarrow BC$, pri čemer so A, B, C spremenljivke in a terminalni simbol,
 $A \rightarrow a$.

7. Kakšne oblike so produkcije gramatike v normalni obliki Greibachove?

$A \rightarrow a\alpha$, pri čemer je a terminalni simbol in α (lahko tudi prazno) spremenljivka.

8. Vsak kontekstno neodvisen jezik brez prazne besede generira neka gramatika, ki je v normalni obliki Chomskega

Obkrožite: TRDITEV DRŽI TRDITEV NE DRŽI

9. Vsak kontekstno neodvisen jezik brez prazne besede generira neka gramatika, ki je v normalni obliki Greibachove

Obkrožite: TRDITEV DRŽI TRDITEV NE DRŽI

10. Naj bo $M = (Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, Z_0, F)$ skladovni avtomat. Kaj so $Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, Z_0, F$?

Q ... končna množica stanj

q_0 ... začetno stanje

Σ ... vhodna abeceda

Z_0 ... start simbol (ki se na začetku nihaja)

Γ ... skladovna abeceda

na vrhu sklade

δ ... funkcija prehodov

F ... končna množica končnih stanj

11. Kako je definiran jezik, ki ga sprejme zgornji skladovni avtomat M ?

$L(M) = \{ w \mid w \in \Sigma^* \wedge (q_0, w, Z_0) \xrightarrow{*} (q_F, \epsilon, \epsilon) \wedge q_F \in F \}$ za jezik sprejet s končnim stanjem

$N(M) = \{ w \mid w \in \Sigma^* \wedge (q_0, w, Z_0) \xrightarrow{*} (q, \epsilon, \epsilon) \wedge q \in Q \}$ za jezik sprejet s spraznitljivo skladom

12. Jezik je kontekstno neodvisen in takoj tedaj, ko ga sprejme nek skladovni avtomat.
Obkrožite: TRDITEV DRŽI TRDITEV NE DRŽI

13. Razred jezikov, ki jih sprejemajo deterministični skladovni avtomati, je razred jezikov, ki jih sprejemajo nedeterministični skladovni avtomati.
Obkrožite: TRDITEV DRŽI TRDITEV NE DRŽI

14. Obkrožite operacije, za katere je zaprt razred kontekstno neodvisnih jezikov: (unija) kon-katenacija Kleenovo zaprtje presek komplement

15. Kaj trdi Teza o izračunaljivosti (tj. Church-Turingova teza)?

Teza o izračunaljivosti formalizira model računanja tako, da definira osnovne elemente modela računanja kot:

algoritem = program TS

računanje = izvajanje programa TS

izračunaljiva = TS izračunaljiva funkcija funkcijs

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za računalništvo in informatiko

Ime in priimek (tiskano):

Vpisna:

Kolokvij pri predmetu
IZRAČUNLJIVOST IN RAČUNSKA ZAHTEVNOST

8. 1. 2019

Pišite čitljivo. Odgovore utemeljite in obrazložite. Teoretična vprašanja rešite na ta list,
praktični nalogi pa na ločeno polo!

Čas reševanja: 90 minut.

1. naloga (1 točka)

Zapišite strogo definicijo jezika $L(D)$, ki pripada odločitvenemu problemu D .

$$L(D) =$$

2. naloga (6 točk)

Kaj pomeni, če rečemo, da je odločitveni problem D

- odločljiv?

- polodločljiv?

- neodločljiv?

3. naloga (12 točk)

Dana je lastnost P , odločitveni problem $D = \text{"Ali } x \text{ ima lastnost } P?"$ in njegov komplementarni problem $\overline{D} = \text{"Ali } x \text{ nima lastnosti } P?"$

Obkrožite pravilne odgovore na naslednja vprašanja in odgovore utemeljite:

- Če je D odločljiv, ali je $\overline{D}$ lahko odločljiv?

Odgovor: Da Ne

Zakaj?

- Če D ni odločljiv, ali je $\overline{D}$ lahko odločljiv?

Odgovor: Da Ne
Zakaj?

- Če D ni polodločljiv, ali je $\overline{D}$ lahko polodločljiv?

Odgovor: Da Ne
Zakaj?

4. naloga (4 točke)

Zapišite stroge definicije naslednjih razredov kompleksnosti:

• **P** =

• **NP** =

• **PSPACE** =

• **NPSPACE** =

5. naloga (2 točki)

V kakšni relaciji so razredi **P**, **NP**, **PSPACE** in **NPSPACE**?

20. Vsaka odločljiva množica je tudi polodločljiva.
Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** **TRDITEV NE DRŽI**
21. Komplement odločljive množice je odločljiva množica.
Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** **TRDITEV NE DRŽI**
22. Če sta množica in njen komplement polodločljivi, sta tudi odločljivi
Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** **TRDITEV NE DRŽI**
23. Unija polodločljivih množic je polodločljiva množica.
Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** **TRDITEV NE DRŽI**
24. Presek polodločljivih množic je polodločljiva množica.
Obkrožite: **TRDITEV DRŽI** **TRDITEV NE DRŽI**

x +

nica.fri.uni-lj.si/pluginfile.php/133333/mod_resource/content/1/IRZProsojniece2019_20.pdf

reznica... Google Dream Chart Top 4... Tacabro - Tacata (Of... Gossip - Move In T... R.I.O. - Turn This Cl... Timati & I...

◆ Theorems.

- a) S is decidable $\Rightarrow S$ is semi-decidable
- b) S is decidable $\Rightarrow \overline{S}$ is decidable
- c) S and $\overline{S}$ are semi-decidable $\Rightarrow S$ is decidable
- d) A and B are semi-decidable $\Rightarrow A \cap B$ and $A \cup B$ are semi-decidable
- e) A and B are decidable $\Rightarrow A \cap B$ and $A \cup B$ are decidable

Izpit pri predmetu
IZRAČUNLJIVOST IN RAČUNSKA ZAHTEVNOST
2. 2. 2018

*Pišite čitljivo. Odgovore utemeljite in obrazložite.
Čas reševanja: 90 minut.*

Teoretični del

1. (8 točk) Zapišite definicijo:

(a) razreda $\text{DTIME}(T(n))$ odločitvenih problemov:

- i. formalno:
- ii. z besedami:

(b) razreda $\text{NTIME}(T(n))$ odločitvenih problemov:

- i. formalno:
- ii. z besedami:

(c) razreda $\text{DSPACE}(S(n))$ odločitvenih problemov:

- i. formalno:
- ii. z besedami:

(d) razreda $\text{NSPACE}(S(n))$ odločitvenih problemov:

- i. formalno:
- ii. z besedami:

Teoretični del

8

1. (8 točk) Zapišite definicijo:

(a) razreda $\text{DTIME}(T(n))$ odločitvenih problemov:

i. formalno: Problem D ima časovnjo rešljivost $T(n)$, če ima njegov

ii. z besedami: jezik časovnje rešljivost $T(n)$

i.) $\text{DTIME}(T(n)) = \{ D \mid D \text{ je odločileni problem} \mid L(D) \text{ ima čas. rešljivost } T(n) \}$
(Dodd. problem je rešljiv v času $T(n)$)

(b) razreda $\text{NTIME}(T(n))$ odločitvenih problemov:

i. formalno: $\text{NTIME}(T(n)) = \{ D \mid D \text{ je odločileni problem} \mid L(D) \text{ ima nedeterministično časovnjo rešljivost } T(n) \}$

ii. z besedami: nedeterministična časovnja rešljivost $T(n)$

Problem D ima nedeterministično časovnjo rešljivost $T(n)$, če ima njegov jezik nedeterm. čas. rešlj. $T(n)$. (Dodd. problem je nedeterm.)

(c) razreda $\text{DSPACE}(S(n))$ odločitvenih problemov: rešljiv v prostoru $S(n)$

i. formalno: $\text{DSPACE}(S(n)) = \{ D \mid D \text{ je odločileni problem} \mid L(D) \text{ ima prostorsko rešljivost } S(n) \}$

ii. z besedami: prostorsko rešljivost $S(n)$

Problem D ima prostorsko rešljivost $S(n)$, če ima njegov jezik prostor rešlj.
(Dodd. problem je rešljiv v prostoru $S(n)$).

(d) razreda $\text{NSPACE}(S(n))$ odločitvenih problemov:

i. formalno: $\text{NSPACE}(S(n)) = \{ D \mid D \text{ je odd. problem} \mid L(D) \text{ ima nedeterministično prostorsko rešljivost } S(n) \}$

ii. z besedami: ~~nedeterministično~~ prostorsko rešljivost $S(n)$

Problem D ima nedeterm. prostorsko rešljivost, če ima njegov jezik
nedeterm. čas. rešljivost.

(Dodd. problem je rešljiv v nedeterminističnem prostoru $S(n)$).

2. (8 točk) Zapišite relacijo, v kateri je:

(a) razred $\text{DTIME}(T(n))$ z razredi DSPACE :

- i. formalno;
- ii. z besedami;

(b) razred $\text{DSPACE}(S(n))$ z razredi DTIME :

- i. formalno;
- ii. z besedami;

(c) razred $\text{NTIME}(T(n))$ z razredi DTIME :

- i. formalno;
- ii. z besedami;

(d) razreda $\text{NSPACE}(S(n))$ z razredi DSPACE :

- i. formalno;
- ii. z besedami;

3. (8 točk) Zapišite definicijo:

(a) razreda P odločitvenih problemov:

- i. formalno;
- ii. z besedami;

(b) razreda NP odločitvenih problemov:

- i. formalno;
- ii. z besedami;

(c) razreda PSPACE odločitvenih problemov:

- i. formalno;
- ii. z besedami;

(d) razreda NPSPACE odločitvenih problemov:

- i. formalno;
- ii. z besedami;

4. (1 točk) Zapišite relacije $\subseteq$ med PSPACE, P, NPSPACE, NP.

5. (2 točk) Dan je računski problem D. Definirajte:

(a) Kdaj je D NP-poln.

(b) Kdaj je D NP-težek.

$$\text{DTIME} \subseteq \text{NTIME} \subseteq \text{DSPACE} = \text{NSPACE}$$

2. (8 točk) Zapišite relacijo, v kateri je:

(a) razred DTIME($T(n)$) z razredi DSPACE:

✓ formalno: $\text{DTIME}(T(n)) \subseteq \text{DSPACE}(S(n))$

✗ z besedami: Vsi problemi rešljivi v času $T(n)$ so tudi rešljivi v prostoru $S(n)$?

(b) razred DSPACE($S(n)$) z razredi DTIME:

✓ formalno: ~~DSPACE(S(n)) ⊆ DTIME~~

✗ z besedami: Tukaj je $S(n)$ rešljivo v DTIME, kar pomeni, da je rešljivo v DTIME. (DTIME je podmnožica DSPACE)

(c) razred NTIME($T(n)$) z razredi DTIME:

✓ formalno: $\text{DTIME}(T(n)) \subseteq \text{NTIME}(T(n))$. To je sicer res, vendar

✗ z besedami: DTIME je podmnožica NTIME → to pomeni, da je

vsi problemi rešljivi v času $T(n)$ rešljivi tudi v modelu časa $T(n)$

(d) razreda NSPACE($S(n)$) z razredi DSPACE:

✓ formalno: $\text{DSPACE} = \text{NSPACE}(S(n))$

✗ z besedami: ~~DSPACE = NSPACE(S(n))~~ (logico: če je rešljivo v modelu časa $S(n)$, potem je tudi v ∞ času)

~~Deterministični problemi~~
~~Deterministični problemi~~ ~~je enak nedeterminističnemu~~
~~problemu modela rešljivih problemov.~~

3. (8 točk) Zapišite definicijo:

(a) razreda P odločitvenih problemov:

✓ formalno: $P = \bigcup_{n \in \mathbb{N}} \text{DTIME}(n^i)$

✗ z besedami: ~~?(-)~~

P je razred vseh problemov deterministično rešljivih v polinomskem času.

(b) razreda NP odločitvenih problemov:

✗ formalno: $NP = \bigcup_{n \in \mathbb{N}} \text{NTIME}(n^i)$

✗ z besedami: ~~?(-)~~

NP je razred vseh problemov nedeterministično rešljivih v polinomskem času.

(c) razreda PSPACE odločitvenih problemov:

✗ formalno: $\text{PSPACE} = \bigcup_{n \in \mathbb{N}} \text{DSPACE}(n^i)$

✗ z besedami: ~~?(-)~~

PSPACE je razred vseh problemov, ki nima vseh problemov

(d) razreda NPSpace odločitvenih problemov:

✗ formalno: $NPSpace = \bigcup_{n \in \mathbb{N}} \text{NSPACE}(n^i)$

✗ z besedami:

NPSpace je razred vseh problemov nedeterministično rešljivih v polinomskem času.

4. (1 točk) Zapišite relacije $\subseteq$ med PSPACE, P, NPSpace, NP.

$$P \subseteq NP \subseteq PSPACE \subseteq NSPACE$$

5. (2 točk) Dan je računski problem D. Definirajte:

(a) Kdaj je D NP-poln.

$$D \leq^* NP \text{ in } D \leq^* D^*$$

(b) Kdaj je D NP-težek.

$$Ko \text{ je: } D \leq^* D^* ?$$

Izpit pri predmetu

IZRAČUNLJIVOST IN RAČUNSKA ZAHTEVNOST

13. 2. 2017

Pišite čitljivo. Odgovore utemeljite in obravaložite.

Čas reševanja: 90 minut.

Teoretični del

1. (8 točk) Dan je računski problem D. Razložite:

a) Kdaj je problem D NP-poln?

$\cancel{D \in NP \text{ velja } D \leq^p 0^* \text{ in } 0^* \notin NP}$

b) Kdaj je problem D NP-težek?

$\cancel{D \in NP \text{ velja } D \leq^p 0^*}$

2. (8 točk) Odločitvena problema D_1, D_2 polinomsko ekvivalentna, če obstaja polinomska časovna prevedba $\leq^p$, da je $(D_1 \leq^p D_2) \wedge (D_2 \leq^p D_1)$.

Dokažite: Če sta D_1, D_2 NP-polna, potem sta tudi polinomsko ekvivalentna.

~~Na zadnji strani.~~

3. (8 točk) Dokažite, da je $\text{PSPACE} = \text{NPSPACE}$ v naslednjih dveh korakih:

a) Dokažite, da je $\text{PSPACE} \subseteq \text{NPSPACE}$.

b) Dokažite, da je $\text{NPSPACE} \subseteq \text{PSPACE}$.

b) $\text{NPSPACE} = (\text{def}) \equiv \bigcup \text{NPSPACE}(u^i) \subseteq P_{\text{space}} \subseteq \bigcup \text{DSPACE}$

a) Če je $L \in \text{NP}$ potem $\exists u, \exists L \in \text{NTIME}(u^2)$. Torej

po teoremu $L \in \text{NPSPACE}(u^u)$ in z zamikom

$L \in \text{DSPACE}(u^{2u})$. Torej $L \in \text{PSPACE}$

2. (8 točk) Odločitvena problema D_1, D_2 polinomsko ekvivalentna, če obstaja polinomski časovna prevedba $\leq^p$, da je $(D_1 \leq^p D_2) \wedge (D_2 \leq^p D_1)$.
Dokažite: Če sta D_1, D_2 NP-polni, potem sta tudi polinomsko ekvivalentni.
- ~~Velik napotek: dokaži, da je $\leq^p$ polinomska funkcija.~~

Nemod Last Monday at 2:43 PM

1. church turingov teza
2. S je odločljiv. Dokaži, da je tudi polodločljiv.
3. Instantni opisi turingovega stroja.
4. Dokaži, daje P podmnožica NP.
5. Definiraj NP težek in NP poln problem. Dokaži, da sta prevedljiva $\leq_p$ to je bilo na teoriji.

2020 1. rok

TEORIJA

Church - Turingova hipoteza?

Dokazi, da je odločljiv jezik tudi neodločljiv

I: ab qj cd

J: a qj bed

Narisi (?) TM za I in J.

Ali lahko iz I pridemo v J z direktnim prehodom?

Stroga definicija direktnega prehoda. Ali je tranzitiven? Zakaj? ($\vdash$)

$\vdash^*$?

Dokazi da je $P \subseteq NP$.

Kaj pomeni, ce je D^* p poln. Kaj pomeni, če je E^* p težek. Ali lahko katerega izmed teh 2 prevedemo na drugega?

Direkt od Robiča kako dokazat, da je P podmnožica NP:

1. Definiraš P in NP
2. Poveš, da lahko vsak P problem rešiš z determinističnim TS, vsak NP pa z nedeterminističnim TS
3. Vsak deterministični TS lahko definiraš kot *trivialni* nedeterministični TS

iz tega sledi, da vsak P problem lahko rešiš na *trivialnem* nedeterminističnem TS, kar pomeni, da je P podmnožica NP

Dan je racunski problem D. Razlozite:

- a) Kdaj je D NP-poln?
- b) Kdaj je D NP-tezek?

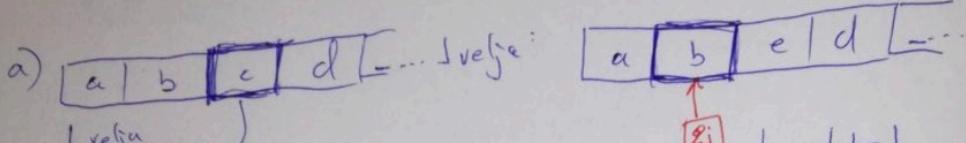
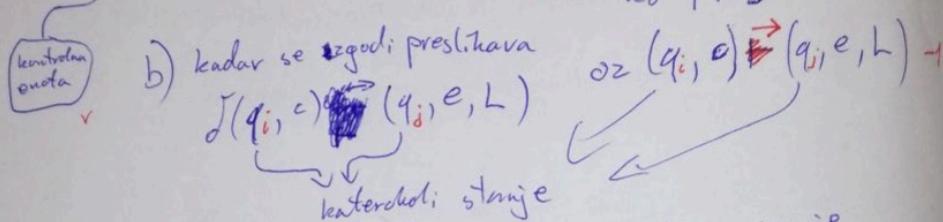
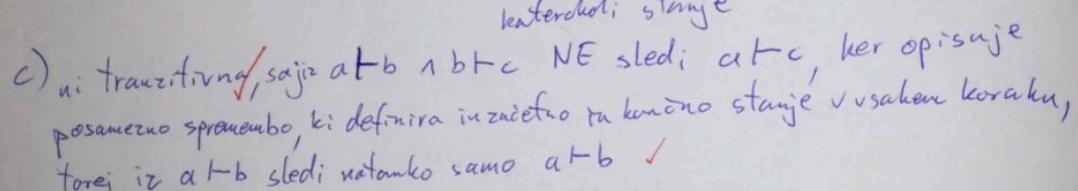
2) odlocitvena problema D_1, D_2 polinomsko ekvivalentna, ce obstaja polinomska casovna prevedba $\leq_p$, da je $(D_1 \leq_p D_2) \wedge (D_2 \leq_p D_1)$.
Dokazite: Ce sta D_1, D_2 NP-polna, potem sta tudi polinomsko ekvivalentna.

3) Dokazite, da je $PSPACE = NPSPACE$ v naslednjih dveh korakih:

- a) dokazite, da je $PSPACE \subseteq NPSPACE$
  - b) dokazite, da je $NPSPACE \subseteq PSPACE$
-

7
 3. (9 točk) Dan je Turingov stroj $M = (Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_1, \_, F)$ in dva njegova trenutna opisa,
 $I = (abq_i cd)$ in $J = (aq_j bed)$.

- (a) Narišite M , ko velja I in ko velja J .
- (b) Strogo pojasnite, kdaj se I lahko neposredno spremeni v J .
- (c) Ali je relacija $\vdash$ neposredne spremembe tranzitivna ali ni? Zakaj?
- (d) Obrazložite, kaj pomeni njen Kleenejevo zaprtje $\vdash^*$.

- a)
- b)
- c)

- d)